

Zuurstofcilinder klaarmaken

Omschrijving

Klaarmaken van zuurstofcilinder (met of zonder ingebouwde zuurstofklok) voor gebruik.

Opdracht tot voorbehouden of risicovolle handeling:	arts		
Mag zelfstandig verricht worden door:		3 IG	4/5

Aandachtspunten

- De firma of dienst die de apparatuur en de zuurstof levert is verantwoordelijk voor het goed functioneren van het materiaal. Ook zorgt de firma of dienst voor een schriftelijke handleiding voor het gebruik en onderhoud van het materiaal en voor voldoende voorraad zuurstof.
- Er zijn zuurstofcilinders waar de zuurstofklok (de manometer) aan bevestigd moet worden en zuurstofcilinders met een ingebouwde zuurstofklok.
- Verwissel de zuurstoftoevoerslang bij zichtbare verontreiniging (cliëntspecifiek).
- Verwissel de zuurstofcilinder bij minder dan 10 bar.
- Bij gebruik van 5 liter zuurstof per minuut of meer is een zuurstofbevochtiger geïndiceerd in overleg met de arts. Dit voorkomt irritatie van het slijmvlies.
Nb. In het ziekenhuis wordt ook bij lagere hoeveelheden een zuurstofbevochtiger gebruikt.
- Plaats de zuurstofcilinder niet in de zon of bij een warmtebron.
- Zuurstof heeft een brandbevorderend effect. Neem veiligheidsaspecten in acht.

Complicaties tijdens de handeling	Handelwijze
De geribbelde moer van de zuurstofcilinder draait niet soepel vast.	Plaats de zuurstofklok precies horizontaal voor de opening en probeer de moer opnieuw vast te draaien.
Bij het open draaien van de cilinderkraan is gesis te horen.	Controleer of de zuurstofklok vast genoeg zit.

Benodigdheden

- cilinder met zuurstof
- cilinderhouder of -wagen
- zo nodig een zuurstofklok
- zo nodig zuurstofbevochtiger of aquapack
- zuurstoftoevoerslang
- afvalbak

Werkwijze

Zorg voor dubbele controle van het aantal toe te dienen liters zuurstof, berekening resthoeveelheid zuurstof in cilinder.

- 1 Pas Handhygiëne toe
- 2 Zet de benodigdheden binnen handbereik.
- 3 Plaats de cilinder in de houder of op de cilinderwagen.
- 4 Controleer of de cilinder medicinale zuurstof bevat.
- 5 Verwijder het plastic dopje uit de zijopening boven aan de cilinder en gooi dit weg.

Bij een zuurstofcilinder zonder ingebouwde zuurstofklok

- 6 Houd de zuurstofklok loodrecht voor de opening en schroef de grote, geribbelde moer vast (met de klok mee draaien). Verzekert je ervan dat de regelknop van de hoeveelheid toe te dienen zuurstof dicht is (het cijfer aan de zijkant staat dan op 0).
- 7 Koppel (indien van toepassing) de zuurstofbevochtter/aquapack aan.
- 8 Draai de cilinderkraan open (tegen de klok in) tot hij niet verder kan. Er mag geen gesis van ontsnappende zuurstof te horen zijn.

Bij een zuurstofcilinder met ingebouwde zuurstofklok

- 6 Verzekert je ervan dat de regelknop van de hoeveelheid toe te dienen zuurstof dicht is (het cijfer in het venster op de regelknop staat dan op 0).
- 7 Koppel (indien van toepassing) de zuurstofbevochtter/aquapack aan.
- 8 Draai de cilinderkraan open (van – naar +). Er mag geen gesis van ontsnappende zuurstof te horen zijn.
- 9 Bekijk de druk in de manometer en reken uit hoeveel liter zuurstof in de cilinder zit (stand van de manometer in bar x volume van de cilinder in liters = hoeveelheid zuurstof in de cilinder in liters).
- 10 Bereken hoelang de cliënt met de cilinder toe kan.
  - a Deel de hoeveelheid zuurstof in de cilinder door de hoeveelheid liters per minuut die de cliënt toegediend krijgt. Dit geeft het aantal minuten.
  - b Deel het aantal minuten door 60. Dit geeft het aantal uren dat zuurstof uit de cilinder toegediend kan worden.
- 11 Sluit de zuurstoftoevoerslang aan op het uitstroompunt van de zuurstofklok of de cilinder.
- 12 Stel de flowmeter of de regelknop in op de voorgeschreven hoeveelheid zuurstof. Het midden van het bolletje in de flowmeter geeft het exacte aantal liters per minuut aan.
- 13 Ruim de materialen op.
- 14 Pas handhygiëne toe.
- 15 Noteer de handeling, de hoeveelheid zuurstof die toegediend wordt, openingsdatum bevochtiger en eventuele bevindingen.